

Perustutkintokoulutusten keskittäminen

Yhtymähallitus 24.04.2025 § 62
134/12.00.01.01/2025

Valmistelija

Kuntayhtymän johtaja

Ammatillinen koulutus on uuden edessä. Rahoitusleikkaukset ja väestörakenteen muutokset haastavat koulutuksen järjestäjiä kohdentamaan resursseja entistä tarkemmin. Oppivelvollisten ja perusopetuksen päättävien hakijoiden määrän vähetessä ei ole enää mahdollista samassa laajuudessa tukeutua aikuisopiskelijoihin opetusryhmien täydentämisessä kuin aikaisemmin. Koulutuksen järjestäjän tehtävänä on tehdä ratkaisuja koulutusaloittain varmistaakseen, että opiskelijavuodet suunnataan ensisijaisesti niille, joilla ei vielä ole ammatillista tutkintoa tai joilla on suoritettuna vain ylioppilastutkinto.

Tavoitteena on suunnata ammatillista koulutusta nykyistä enemmän ensimmäistä ammatillista tutkintoa suorittaville, jotta heillä on mahdollisuus toisen asteen koulutuksen myötä päästä työuralle tai jatko-opintoihin. Ammatillisen koulutuksen kasautumista samoille henkilöille vähennetään, ja rahoituksen leikkaus kohdistuu erityisesti aikuisiin, jotka ovat jo suorittaneet toisen asteen ammatillisen tutkinnon tai korkea-asteen tutkinnon. Koulutuksen järjestäjän on kohdennettava sopeutukset niihin koulutuksiin, joihin hakeutuu pääosin jo tutkinnon suorittaneita. Vähennystä ei kuitenkaan kohdenneta oppivelvollisten nuorten tai vailla ammatillista perustutkintoa olevien koulutukseen tai ylioppilastutkinnon varassa oleviin.

Koulutuksen järjestäjä päättää itse omasta toiminnastaan ja aloituspaikkojen kohdentamisesta eri tutkintoihin. Koulutuksen järjestäjänä Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymän on huomioitava rahoitusmallin muutos. Vuodesta 2026 alkaen koulutuksen järjestäjien rahoituskannusteet muuttuvat merkittävästi, kun opintosuoritusten sekä koulutuksen jälkeisen työllistymisen ja jatko-opintoihin siirtymisen painoarvo kasvaa nykyisestä 30 prosentista 50 prosenttiin. Opiskelijavuosiin perustuva laskennallinen rahoitus laskee 70 prosentista 50 prosenttiin. Tämä ohjaa koulutuksen järjestäjiä pohtimaan koulutustarjontansa erityisesti työelämälähtöisyyden ja vaikuttavuuden näkökulmasta.

Koulutuksen järjestäjillä on suuri vastuu koulutustarjonnan toteutumisesta. Koulutuksen järjestäjän on huomioitava, että aloituspaikat suunnataan niihin koulutuksiin, joista työllistyminen on parempaa. Samalla on huomioitava, että oppisopimuskoulutus tarjoaa joustavan vaihtoehdon ammatillisen osaamisen kehittämiseen eri koulutusaloilla. Lisäksi aikuiskoulutuksen osalta on keskeistä tunnistaa, että aiemmin hankittu osaaminen tunnustetaan ja tunnustetaan osaksi suoritettavaa tutkinnon osaa tai koko tutkintoa, jotta koulutusaikaa voidaan lyhentää ja kohdentaa paremmin.

Ammatillisen koulutuksen ensisijainen tavoite on edelleen ammattitaito, joka mahdollistaa työllistymisen. Tämä tavoite palvelee niin opiskelijoiden kuin yhteiskunnan etua ja ohjaa koulutuksen järjestäjiä suuntaamaan resurssit mahdollisimman tehokkaasti.

Sopeuttamistoimien kohteena ovat alat, joilla on vähän oppivelvollisia hakijoita ja joilta valmistuneiden työllistyminen alueelle on haasteellista.

Koulutuskuntayhtymässä käsiteltiin yhteistoimintaneuvotteluissa perustutkintokoulutuksen keskittämisen henkilöstövaikutuksia 16.1.–27.2.2025.

Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymän hallintosäännön mukaan yhtymähallitus päättää perustutkintoon johtavasta koulutuksesta.

Asiantuntijana kuullaan Koulutuskeskus JEDUn rehtori Tuija Huovista.

Esittelijä

Kuntayhtymän johtaja Matti Väänänen

Päätösehdotus

Yhtymähallitus keskittää

1) tieto- ja viestintätekniikan perustutkintokoulutuksen Ylivieskaan Oulaisista ja Haapajärveltä elokuusta 2026.

Kyseisiä koulutusaloja ei laiteta enää kevään 2026 yhteishakuun Oulaisten ja Haapajärven osalta. Yhteishaku ja jatkuva haku kohdistetaan Ylivieskaan keväästä 2026 lähtien kyseisen koulutusalan osalta.

2) liiketoiminnan perustutkintokoulutuksen Oulaisista Ylivieskaan elokuusta 2026.

Kyseistä koulutusala ei laiteta enää kevään 2026 yhteishakuun Oulaisiin, vaan haku keskitetään tältä osin sekä yhteishaun että jatkuvan haun osalta Ylivieskaan.

3) sosiaali- ja terveysalan perustutkintokoulutuksen jatkuvan haun osalta vain Oulaisiin elokuusta 2025.

Yhteishaun osalta haku jatkuu sekä Oulaisiin että Ylivieskaan.

Päätös

Käydyssä keskustelun aikana Marjut Suviaro esitti, että koko esitys palautetaan valmisteluun. Marjut Suviaron esitystä kannatti ja sen puolesta myös äänesti Marjatta Seppä. Asian käsittelyn jatkamisen puolesta äänestivät Päivi Karikumpu, Maria Sorvisto, Kaarina Männikkö, Jarkko Pehkonen, Jukka Puoskari, Esa Jussila ja Jonna Tamminen. Äänin 2–7 yhtymähallitus päätti jatkaa asian käsittelyä.

Jonna Tamminen esitti, että keskitetään tieto- ja viestintätekniikan perustutkintokoulutus esityksen mukaisesti Ylivieskaan. Lisäksi aloitettaisiin liiketoiminnan perustutkintokoulutuksen yhteishaku Oulaisten ja Haapajärven lisäksi myös Ylivieskaan 2026. Tämän jälkeen tehtäisiin päätös vuodesta 2027 alkaen, millä paikkakunnilla koulutusta jatketaan tämän jälkeen. Marjatta Seppä kannatti Tammisen esitystä.

Marjut Suviaro esitti, että tieto- ja viestintätekniikka keskitetään kokonaisuutena Ylivieskaan kaikilta paikkakunnilta myös Nivalasta. Liiketoiminnan perustutkintokoulutuksen osalta aloitetaan koulutus myös Ylivieskassa Oulaisten ja Haapajärven lisäksi. Suviaron esitystä ei kannatettu.

Puheenjohtaja totesi, että on annettu pohjaehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys, joten on äänestettävä. Käydyssä äänestyksessä kuntayhtymän johtajan pohjaehdotuksen puolesta äänestivät Päivi Karikumpu, Maria Sorvisto, Kaarina Männikkö, Jarkko Pehkonen ja Jukka Puoskari.

Jonna Tammisen esitystä äänestivät hänen lisäksi Marjatta Seppä,

Marjut Suviaro ja Esa Jussila. Oili Kiviranta ei äänestänyt kummallakaan kertaa.

Äänin 5–4 yhtymähallitus päätti keskittää

1) tieto- ja viestintätekniikan perustutkintokoulutuksen Ylivieskaan Oulaisista ja Haapajärveltä elokuusta 2026.

Kyseisiä koulutusaloja ei laiteta enää kevään 2026 yhteishakuun Oulaisten ja Haapajärven osalta. Yhteishaku ja jatkuva haku kohdistetaan Oulaisten ja Haapajärven osalta Ylivieskaan keväästä 2026 lähtien kyseisen koulutusalan osalta.

2) liiketoiminnan perustutkintokoulutuksen Oulaisista Ylivieskaan elokuusta 2026.

Kyseistä koulutusala ei laiteta enää kevään 2026 yhteishakuun Oulaisiin, vaan haku keskitetään tältä osin sekä yhteishaun että jatkuvan haun osalta Ylivieskaan.

3) sosiaali- ja terveysalan perustutkintokoulutuksen jatkuvan haun osalta vain Oulaisiin elokuusta 2025.

Yhteishaun osalta haku jatkuu sekä Oulaisiin että Ylivieskaan.

Eriävän mielipiteen päätöksestä ilmoitti Marjut Suviaro.

Asiantuntijana kuultiin rehtori Tuija Huovista.